

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Významný slovenský jazykovedec Ján Sabol sa dožíva vzácneho životného jubilea

▪ KOŠICE 23. JANUÁRA 2019

Úctyhodných osemdesiat rokov života oslavuje jedna z najvýraznejších osobností súčasnej slovenskej vedy Dr. h. c. prof. PhDr. Ján Sabol, DrSc., špičkový jazykovedec, literárny vedec, rešpektovaný pedagóg, medzinárodne uznávaný fonetik, fonológ, morfológ a morfonológ, vynikajúci odborník v oblastiach štylistiky, verzológie, semiotiky, matematickej jazykovedy, umenovedy, biblistiky a mediológie.

Ján Sabol sa narodil 25. januára 1939 v obci Sokol v okrese Košice-okolie. Láska k rodnej reči a jej zvukovému systému ho v r. 1956 priviedli k štúdiu na filologickej fakulte vtedajšej Vysoké školy pedagogickej v Prešove. Po zmene organizácie štruktúry školstva bol v r. 1960 promován na novoutvorenej Filozofickej fakulte v Prešove Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Odolal ponukám vedeckovýskumných pracovísk z Prahy i Bratislavy a rodnému východnému Slovensku ostal verný počas celej svojej bohatej vedecko-pedagogickej kariéry. Do r. 2006 pracoval na Katedre slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty v Prešove UPJŠ v Košiciach (od r. 1997 – po rozdelení pôvodnej univerzity – na Prešovskej univerzite v Prešove) – v rokoch 1990 až 1994 ako dekan fakulty a v rokoch 1996 až 2004 ako vedúci katedry; a od r. 2005 pôsobí na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach – najprv ako vedúci katedry, v rokoch 2007 – 2015 ako prodekan pre vedeckovýskumnú činnosť a doktorandské štúdium a v súčasnosti ako emeritný profesor.

Je autorom desiatok vedeckých prác, monografií, učebníc a učebných textov a stoviek vedeckých štúdií a odborných článkov – s viac než tisícovou domácich citácií (v r. 2010 získal prémii Literárneho fondu na trojročný vedecký ohlas) a s vyše tristo citačnými ohlasmami zo zahraničia. Za vrchol vedeckého diela prof. J. Sabola sa pokladá jeho *syntetická fonologická teória*. Získal najvyššie ocenenia (zlaté medaily) od viacerých slovenských univerzít a fakúlt, Cenu predsedu NR SR (2009), Veľkú medailu svätého Gorazda (2009), Cenu primátora mesta Košice (2012). Je členom medzinárodných a domácich vedeckých orgánov a redakčných rád viacerých vedeckých časopisov. Ako školiteľ viedol desiatky doktorandov, z ktorých väčšina úspešne pôsobí vo vedeckom alebo akademickom prostredí.

Mimoriadne dôležitý je aj prínos profesora Jána Sabola pre slovenskú mediálnu vedu. Je spoluzakladateľ oboch univerzitných mediálnych pracovísk na východe Slovenska – Katedry komunikačných a mediálnych štúdií na PU v Prešove (1997, spoločne s prof. PhDr. Danielou Slančovou, CSc.) a tiež oddelenia masmediálnych štúdií na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach (2008). Pod vplyvom J. Sabola sa špecializujú na zvukovú rovinu jazyka a štylistiku, čo oceňujú najmä študenti so záujmom o prácu v elektronických médiách – mnohí súčasní novinári sú jeho bývalí študenti.

Ján Sabol sa venuje aj písaniu poézie (v r. 2005 mu vyšla zbierka *Láska na modro*), tvorbe hádaniek a krížoviek, spevu a hre na akordeóne (jeho chýrne hudobno-spevácke vystúpenia sú neodmysliteľnou súčasťou spoločenskej časti temer každého vedeckého podujatia, na ktorom sa osobne zúčastní).

▪ SPRÁVU VYPRACOVAL: PhDr. Marián Gladiš, PhD. – Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach